

اورژانس های رفتاری (خودکشی)

دکتر سید علیرضا شاهرخی

خودکشی

خودکشی

- ▶ افکار خودکشی
- ▶ قصد خودکشی
- ▶ اقدام به خودکشی
- ▶ تهدید به خودکشی
- ▶ خودکشی کامل

علت خودکشی

▶ خودکشی یک پدیده روانی- اجتماعی پیچیده است که تحت تاثیر عوامل مختلفی از جمله عوامل کلان اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی تا خرده عوامل خانوادگی و بین فردی تا عوامل فردی و شخصیتی و اختلالات روانپزشکی قرار می گیرد

آمار جهانی خودکشی

- ▶ ۱,۴٪ از مرگهای اتفاق افتاده جهان ناشی از خودکشی بوده است
- ▶ شیوع: بیش از ۱۲ نفر در هر ۱۰۰ هزار نفر
- ▶ خودکشی پانزدهمین علت کلی مرگ در جهان و دومین علت مرگ در سنین ۱۵ تا ۲۹ سال است
- ▶ خودکشی در کشورهای با وضعیت اقتصادی ضعیف تا متوسط در بالغین جوان و زنان و در کشورهای پردرآمد بین مردان میانسال بیشتر رخ می دهد
- ▶ اقدام به خودکشی در زنان بین دو تا سه برابر مردان است، اما فوت در مردان بین ۳ تا ۴ برابر زنان است
- ▶ سن خودکشی در حال کاهش است

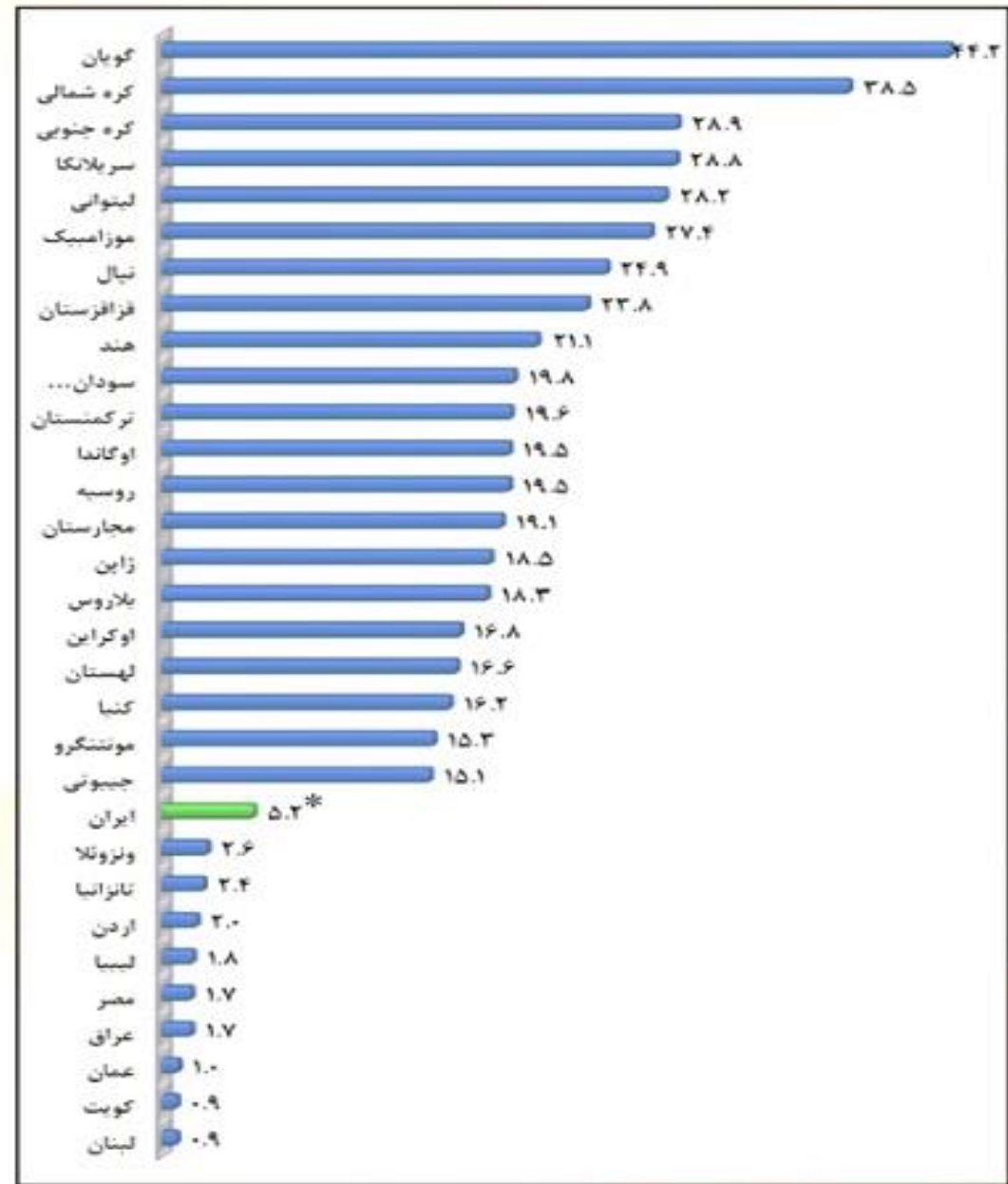
کدام کشورها بیشترین آمار خودکشی را دارند؟

آمار خودکشی کشورها از بین هر صد هزار نفر جمعیت در سال ۲۰۱۹

آمار جهانی خودکشی

آمار جهانی خودکشی

آمار جهانی خودکشی

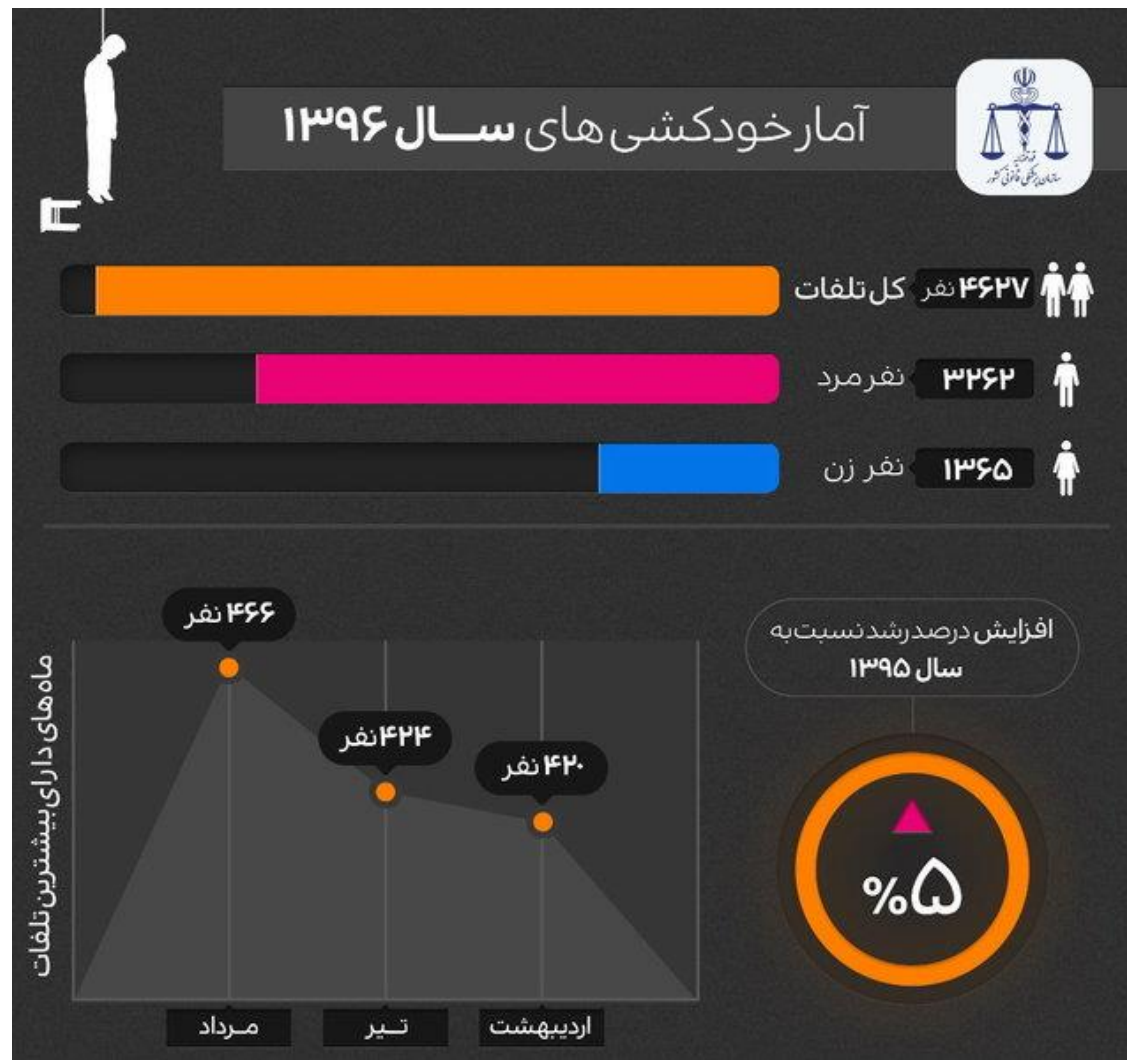

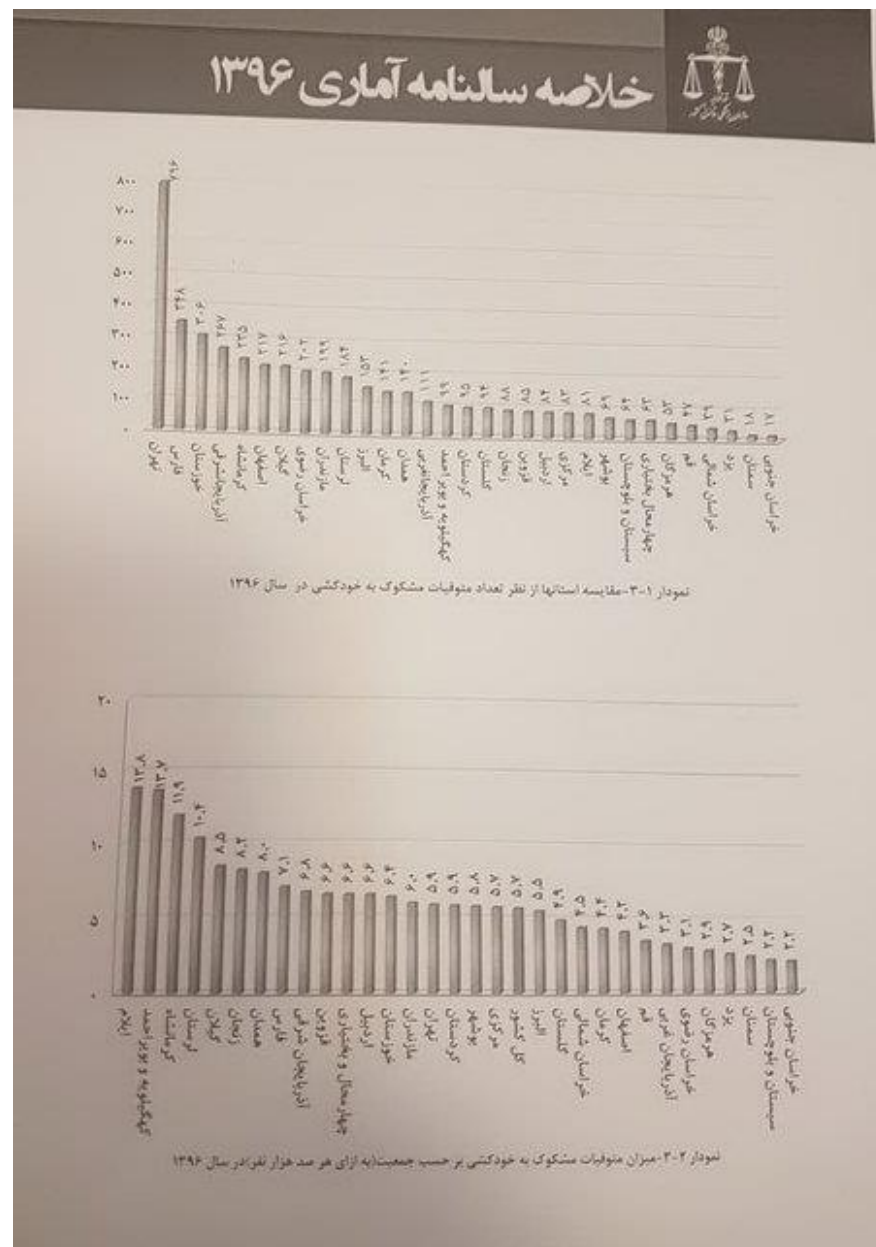
آمار جهانی خودکشی

- ▶ میزان خودکشی در ابتدای سال ۲۰۲۰ نسبت به اوایل سال قبل از خود، افزایش قابل توجهی یافته که: این آمار در بین کشورهای صنعتی و پیشرفته گسترده تر از کشورهای ضعیف و فقیر به چشم می خورد.
- ▶ به عنوان مثال نرخ خودکشی در کشورهایی مانند ژاپن، روسیه، کره جنوبی، فنلاند، بلژیک، لهستان، فرانسه، آمریکا، سوئد نسبت به پاکستان، افغانستان، عراق، تونس و ونزوئلا بسیار بالاتر است.

آمار خودکشی در ایران

آمار خودکشی در ایران

آمار خودکشی در ایران

- ▶ ۵,۳ نفر به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر
- ▶ سیزدهمین علت کلی مرگ و سومین علت مرگ در سنین ۱۵ تا ۲۴ سال
- ▶ شایعترین روش: بیش مصرف دارو
- ▶ کشنده ترین روش: دار زدن
- ▶ دانش‌آموزان بیشتر اقدام به خودکشی و کم‌سوادها بیشتر خودسوزی می‌کنند
- ▶ خودکشی در زنان تازه ازدواج کرده
- ▶ طبق اعلام سازمان پزشکی قانونی آمار خودکشی در ایران در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال قبل ۰,۸٪ رشد داشته است

آمار خودکشی در ایران

- ▶ طبق اعلام سازمان پزشکی قانونی در سال ۱۳۹۸ تعداد ۵۱۴۳ نفر خودکشی کرده اند. (مرد ۳۶۲۶، زن ۱۵۱۷)
- ▶ بیشترین آمار در ایران:
  - کهگیلویه و بویر احمد
  - ایلام
  - کرمانشاه
  - لرستان
- ▶ کمترین آمار خودکشی:
  - خراسان رضوی
  - خراسان جنوبی
  - سیستان و بلوچستان

آمار خودکشی در ایران

۳۰-۳۹ سال } میانگین سن ▶
۱۸-۲۴ سال }

آمارها افزایشی است و باید اقدامات جدی انجام شود

آمار خودکشی در ایران

- ▶ تعداد خودکشی‌های منجر به فوت در مردان بیشتر است
- ▶ ماه‌های دارای بیشترین تلفات خودکشی مربوط به مردادماه با ۴۶۶ نفر، تیرماه با ۴۲۴ نفر و اردیبهشت ماه با ۴۲۰ نفر است.
- ▶ استان تهران با ۷۹۶ مورد، فارس با ۳۴۸ مورد، خوزستان با ۳۰۶ مورد، آذربایجان شرقی با ۲۷۶ مورد و کرمانشاه با ۲۳۵ مورد، بیشترین آمار خودکشی و خراسان شمالی با ۱۷ مورد، سمنان با ۱۸ مورد و یزد با ۳۱ مورد کمترین میزان خودکشی را به خود اختصاص داده‌اند.
- ▶ میانگین جهانی خودکشی بین ۱۲ تا ۱۴ نفر و ایران در سال ۲۰۱۹، رتبه ۱۴۲ و در سال ۲۰۲۰ رتبه ۱۴۹ جهان را داشته است.

باورهای غلط در مورد
خودکشی

باورها...

▶ کسانی که راجع به خودکشی و قصدشان مبنی بر خودکشی صحبت میکنند، فقط قصد جلب توجه دارند

باورها...

- ▶ ژست خودکشی را نباید جدی گرفت
- ▶ افرادی که خودکشی می کنند واقعا قصد دارند بمیرند

باورها...

- ▶ فردی که از خودکشی نجات پیدا کرده، بهبود یافته و خطر خودکشی رفع شده است
- ▶ فردی که اقدام به خودکشی می کند حتما به نوعی اختلال روانی دچار است

باورها...

- ▶ اگر مشاورى با مراجعش در مورد خودكشى صحبت كند، اين فكر به او تلقين مى شود
- ▶ خودكشى براى بقيه است نه ما

باورها...

- ▶ خودکشی پاسخی قابل انتظار و طبیعی در مقابل استرس است
- ▶ افرادی که خودکشی میکنند، خودخواه و ضعیف هستند

عوامل خطر خودکشی

عوامل خطر خودکشی

- ▶ سن (در هر دو جنس در سن ۷۰ سالگی و بالاتر، بیشترین حد است)
- ▶ خودکشی دومین علت منجر به مرگ در میان افراد جوان ۱۵-۲۹ ساله است
- ▶ سالمندان: کاهش منابع مالی - ماندن طولانی در مراکز اقامتی - ایزوله بودن اجتماعی - وجود بیماری های فیزیکی - MDD - سوء مصرف الکل - بیماری های ارگانیک مغز
- ▶ جنس (در زنان، اقدام به خودکشی غیرکامل و در مردان اقدام به خودکشی کامل)
- ▶ سابقه اختلالات روانپزشکی (در بیش از ۹۰ درصد خودکشی ها)
- ▶ MDD - اختلال دوقطبی - اضطرابی - سوء مصرف الکل - اسکیزوفرنی - اختلال خوردن - اختلال شخصیت - انواع تروما - بیماری سوماتیک مزمن - حوادث استرس زای فعلی در زندگی

عوامل خطر خودکشی

- ▶ مولفه های روانشناختی: تکانه ای بودن، عزت نفس پایین و احساس بی ارزشی، کمال گرایی افراطی، احساس گناه مفرط، اضطراب و بیخوابی، خشم و غمگینی و ناامیدی
- ▶ سابقه اقدام به خودکشی (۵۰ تا ۱۰۰ برابر جمعیت عمومی)
- ▶ بیماریهای جسمی بویژه مزمن و ناتوان کننده (در یک سوم تا نیمی از خودکشی های افراد بالای ۶۰ سال)
- ▶ دردهای مزمن

عوامل خطر خودکشی

- ▶ حوادث استرس آور زندگی (مشکلات مالی، قانونی، تعارضات بین فردی)
- ▶ انزوای اجتماعی
- ▶ شبکه حمایتی محدود
- ▶ تنها زندگی کردن بویژه در مردان
- ▶ سابقه مورد بدرفتاری جسمی و جنسی واقع شدن

عوامل خطر خودکشی

- ▶ سابقه خودکشی در افراد خانواده
- ▶ مصرف مواد بخصوص تحت تاثیر فعلی مواد بودن
- ▶ دسترسی به روش های مرگبار (اسلحه، سموم...)

عوامل محافظت کننده

عوامل محافظ فردی

- ▶ مهارت‌های بین فردی
- ▶ مهارت حل مسئله منطقی
- ▶ مهارت مقابله سالم و موثر با مشکلات زندگی
- ▶ خوش بینی و امید به آینده و وجود حس هدفمندی
- ▶ وجود وابستگی های مذهبی

عوامل محافظ خانوادگی

حس مسئولیت نسبت به خانواده

روابط خانوادگی گرم و مثبت

برخورداری از حمایت خانوادگی

عوامل محافظ اجتماعی

- ▶ وجود شبکه حمایتی اجتماعی قوی
- ▶ مشارکت در اجتماع
- ▶ زندگی اجتماعی و محیط کاری رضایت بخش
- ▶ دسترسی به خدمات بهداشت روان

مدیریت خودکشی

افکار خودکشی وقتی پیش می آید که فرد وضعیت خود را به صورت زیر تجربه کند:

- ▶ غیر قابل تحمل
- ▶ بی پایان
- ▶ غیر قابل فرار

مدیریت خودکشی

انواع شرایط مواجهه با بیمار:

- ▶ بیمار در حال تهدید یا حین اقدام است
- ▶ اقدام به آسیب انجام شده است
- ▶ در هر دو موقعیت جلوگیری از تحریکات محیطی و توجه به اطرافیان بیمار ضروریست

مدیریت خودکشی پس از اقدام

- ▶ اقدامات طبی لازم
- ▶ مراقبت از نظر تکرار رفتار خودکشی

مدیریت خودکشی در بیمار در حال تهدید یا اقدام

کارهایی که نباید انجام داد

- ▶ موعظه نکنید
- ▶ قضاوت نکنید
- ▶ مشکل او را کوچک شمارید(نگویید همه چیز روبراه می شود)
- ▶ سرزنش نکنید
- ▶ خودافشایی نکنید

کارهایی که نباید انجام داد

- ▶ از ایجاد حس گناه در وی اجتناب کنید
- ▶ نخندید، بیمار را شرمنده نکنید
- ▶ بی توجهی و چشم پوشی نکنید
- ▶ از دست او عصبانی نشوید

کارهایی که نباید انجام داد

- ▶ با خشونت او را از خودکشی نهی نکنید
- ▶ او را به خودکشی ترغیب نکنید، نگویند که او جراتش را ندارد

مدیریت خودکشی

- ▶ تامل کنید و آرام باشید
- ▶ با استفاده از تون صدای آرام و اطمینان بخش خود را معرفی کنید
- ▶ شمرده و واضح صحبت کنید
- ▶ خوب به داستانش گوش دهید

مدیریت خودکشی

- ▶ ادعاهایش را جدی بگیرید
- ▶ در صورت امکان وسایل تهدید کننده را از دسترس دور کنید
- ▶ اگر آموزش دیده اید و روانشناس در دسترس نیست، به آرامی در مورد به تعویق انداختن تصمیمش با او صحبت کنید

پس از مواجهه و مدیریت اورژانس های رفتاری:

- ▶ پس از اتمام ماموریت کنار هم بنشینید
- ▶ با هم درباره تجربه اخیر خود صحبت کنید
- ▶ بهتر است فردی که تجربه بیشتری دارد هم کنار شما باشد
- ▶ نکات مثبت و منفی رفتار خود و همکاران را بازگو کنید
- ▶ راهنمایی بخواهید
- ▶ در بیان احساسات خود (خشم، ترس...) راحت باشید
- ▶ در صورت امکان! مدتی استراحت کنید
- ▶ از روانپزشک برای مدیریت هیجانات خود کمک بخواهید

شواهد علمي درباره تأثير رسانه بر رفتارهاي خودکشي

بايدها:

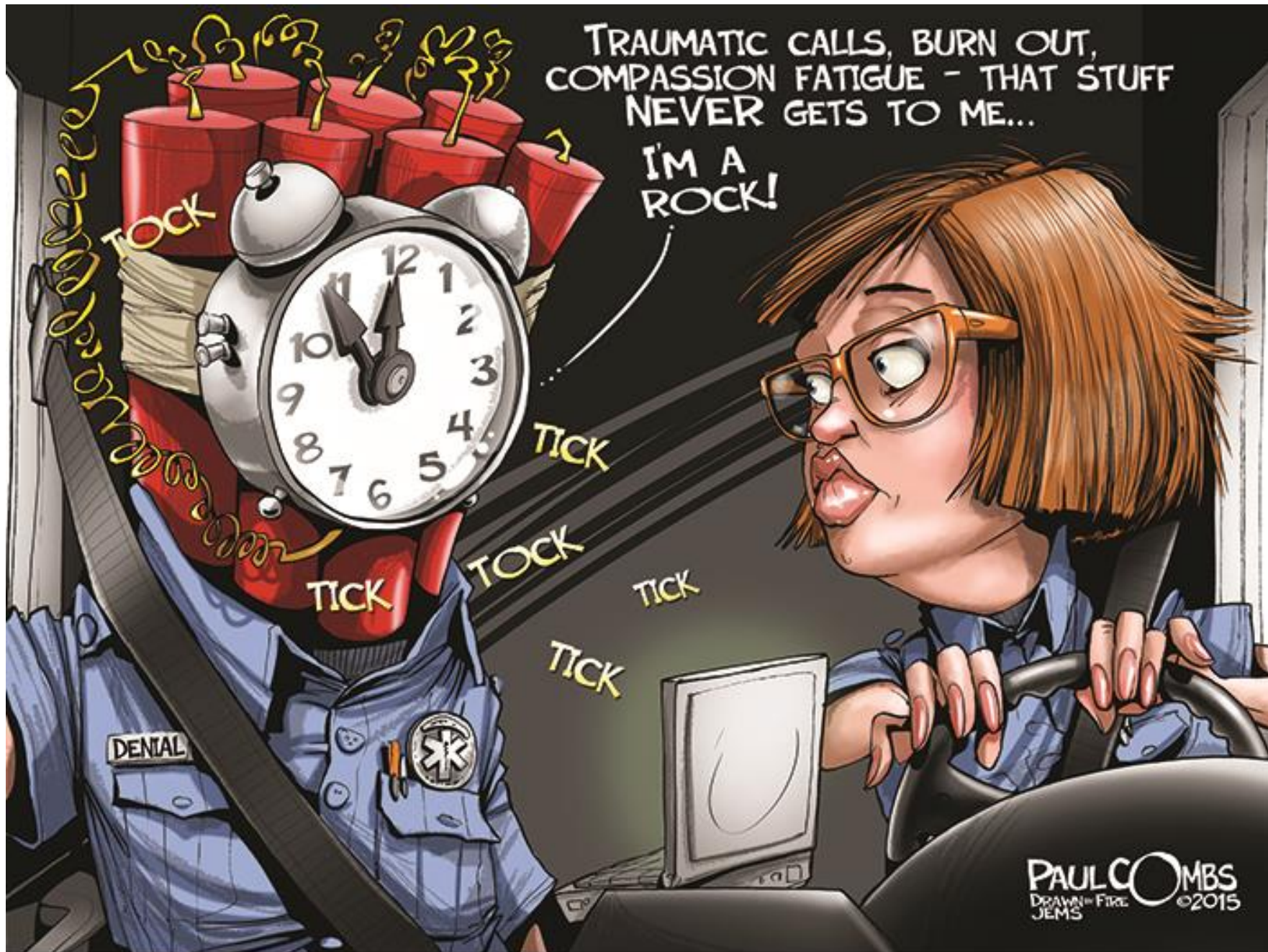
- ▶ اطلاعات دقيقي در مورد محل دريافت کمک ارائه کنید.
- ▶ به مردم درباره پديده خودکشي و شيوه هاي پيشگيري از آن آموزش دهيد و باورهاي نادرست را ترويج ندهيد.
- ▶ داستان ها و مطالبی درباره نحوه مقابله با عوامل استرس زاي زندگي و افکار خودکشي و نحوه دريافت کمک ارائه دهيد.
- ▶ هنگام گزارش خودکشي افراد مشهور جانب احتياط را رعايت کنید.
- ▶ هنگام مصاحبه با خانواده يا دوستان داغدار، جانب احتياط را رعايت کنید.
- ▶ در نظر داشته باشيد که دست اندرکاران رسانه نيز مي توانند تحت تأثير داستان ها و اخبار خودکشي قرار گيرند.

شواهد علمي درباره تأثير رسانه بر رفتارهاي خودكشي

نبايدها:

- ▶ اخبار مربوط به خودكشي را برجسته نكنيد و از تكرار آنها خودداري كنيد.
- ▶ از ادبياتي استفاده نكنيد كه باعث عادي سازي يا حساسيت زايي پديده خودكشي شود و يا آن را به عنوان يك راهكار سازنده در مقابله با مشكلات جلوه دهد.
- ▶ از بيان جزئيات مربوط به شيوه خودكشي خودداري كنيد.
- ▶ از بيان جزئيات مربوط به محل خودكشي خودداري كنيد.
- ▶ از تيترهاي خبري حساسيت برانگيز استفاده نكنيد.
- ▶ از عكس ها، فيلم هاي ويدئويي يا لينك هاي موجود در رسانه هاي اجتماعي استفاده نكنيد

THERE IS NO SHAME IN ADMITTING YOU'RE HUMAN.

“

سربلند و پیروز باشید

”